

Anonymizované znenie

Preklad

C-148/20 – 1

Vec C-148/20

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

16. marec 2020

Vnútroštátny súd:

Amtsgericht Köln

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

20. január 2020

Žalobkyňa:

AC

Žalovaná:

Deutsche Lufthansa AG

[omissis]

Vyhlásené 20. januára 2020

[omissis]

Amtsgericht Köln (Okresný súd Kolín, Nemecko)

Uznesenie

vo veci

AC proti Deutsche Lufthansa AG

Amtsgericht Köln (Okresný súd Kolín)

28. októbra 2019

[omissis]

rozhodol:

I. Konanie sa prerušuje.

II. Súdnemu dvoru Európskej únie sa predkladá nasledujúca prejudiciálna otázka:

Je smernica PNR [smernica (EÚ) 2016/681 z 27. apríla 2016] zlučiteľná s článkami 7 a 8 Charty základných práv (ďalej len „Charta“), pokiaľ ide o nasledujúce aspekty:

1. Sú údaje PNR, ktoré sa majú podľa smernice prenášať, s prihliadnutím na články 7 a 8 Charty dostatočne určité?

2. Stanovuje smernica so zreteľom na jej rozsah pôsobnosti s prihliadnutím na články 7 a 8 Charty dostatočné vecné rozlišovanie pri zaznamenávaní a prenose údajov PNR so zreteľom na druh letov a stav ohrozenia v určitej krajine, ako aj so zreteľom na porovnanie s databázami a modelmi?

3. Je paušálna a jednotne stanovená doba uchovávaní všetkých údajov PNR zlučiteľná s článkami 7 a 8 Charty?

4. Stanovuje smernica s prihliadnutím na články 7 a 8 Charty dostatočnú procesnoprávnu ochranu cestujúcich so zreteľom na využívanie uchovávaných údajov PNR?

5. Zaručuje smernica s prihliadnutím na články 7 a 8 Charty pri ďalšom poskytovaní údajov PNR orgánom tretích krajín dostatočne úroveň ochrany európskych základných práv zo strany tretích krajín?

Odôvodnenie

I.

Predmetom konania je žaloba, ktorú podala žalobkyňa proti žalovanej leteckej spoločnosti a ktorou sa žalobkyňa domáha zdržania sa prenosu jej údajov PNR podľa Fluggastdatengesetz (zákon o údajoch cestujúcich v leteckej doprave, ďalej len „FlugDaG“) Spolkovej republiky Nemecko v súvislosti s letom z Mníchova do Ankary, ktorý bol pôvodne rezervovaný na 5. marca 2020, so spätočným letom do Mníchova 10. marca 2020.

Dňa 10. júna 2017 vstúpil v Nemecku do platnosti Gesetz über die Verarbeitung von Fluggastdaten zur Umsetzung der Richtlinie (EU) 2016/681 [zákon o spracúvaní údajov cestujúcich v leteckej doprave, ktorým sa preberá smernica (EÚ) 2016/681 – FlugDaG]. Smernica (EÚ) 2016/681 (ďalej len „smernica PNR“) zo 4. mája 2016 sa týka využívania osobných záznamov o cestujúcich (tzv. údaje PNR: Passenger Name Record) na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti. Táto smernica upravuje prenos údajov PNR týkajúcich sa cestujúcich pri letoch z členských štátov Európskej únie do tretích krajín a z tretích krajín do členských štátov a spracúvanie týchto údajov. Článok 2 obsahuje splnomocňovacie ustanovenie pre vnútroštátneho zákonodarcu, podľa ktorého možno smernicu uplatňovať aj na lety v rámci EÚ. Smernica v článku 4 ukladá členským štátom povinnosť zriadiť útvary informácií o cestujúcich (ďalej len „PIU“), ktoré sú zodpovedné za zhromažďovanie údajov PNR od leteckých dopravcov, ich uchovávanie, spracúvanie a prenos príslušným orgánom, ako aj za výmenu údajov PNR a tiež výsledkov spracúvania týchto údajov. Okrem toho členské štáty musia podľa článku 8 smernice uložiť všetkým leteckým dopravcom povinnosť prenášať „metódou push“ záznamy PNR vymedzené v prílohe I do PIU, na ktorých území predmetné lety pristávajú alebo z ktorého územia odlietajú. Podľa článkov 9 a 11 smernice je navyše možné vyžiadanie a prenos údajov PNR medzi PIU a za určitých podmienok je možný aj prenos údajov PNR do tretích krajín. Podľa článku 12 je stanovené uchovávanie údajov na päť rokov a depersonalizácia v zmysle maskovania určitých dátových prvkov, ktoré by mohli slúžiť na identifikáciu cestujúceho, po šiestich mesiacoch. Napokon článok 6 smernice upravuje spracúvanie údajov PNR zo strany PIU, pričom sa umožňuje automatizované porovnanie týchto údajov s databázami a tzv. modelmi. Nemecko prebralo tieto ustanovenia do vnútroštátneho práva. Za PIU bol určený Bundeskriminalamt (Spolkový kriminálny úrad, Nemecko), pričom Bundesverwaltungsamt (Spolkový správny úrad, Nemecko) pôsobí ako sprostredkovateľ pre PIU. Žalovaná má podľa zákona povinnosť prenášať všetky údaje PNR týkajúce sa cestujúcich na civilných letoch, ktoré odlietajú z Nemecka a pristávajú v inej krajine alebo odlietajú z inej krajiny a pristávajú v Nemecku.

Žalobkyňa vyzvala žalovanú, aby jej údaje týkajúce sa rezervovaných letov do Ankary a späť neposkytla Spolkovému kriminálnemu úradu. Žalovaná na túto výzvu doteraz nereagovala.

Žalobkyňa zastáva názor, že ustanovenia FlugDaG sú v rozpore s právom Únie a prenos údajov navyše porušuje jej všeobecné právo na ochranu osobnosti v podobe práva na sebaurčenie v informačnej oblasti. V prejednávanej veci žalobkyňa uplatňuje voči žalovanej nárok na zdržanie sa konania.

Žalovaná sa domnieva, že žaloba o zdržanie sa konania je neprípustná a žalobkyňa nemá záujem na konaní. Okrem toho tvrdí, že kritériom skúmania je len prenos údajov, ktorý uskutočňuje žalovaná.

Spolková republika Nemecko, ktorú zastupuje Spolkový kriminálny úrad, vstúpila do konania ako vedľajší účastník na podporu návrhov žalovanej.

II.

Rozhodnutie veci závisí od toho, či je povinnosť žalovanej podľa FlugDaG poskytovať údaje PNR týkajúce sa žalobkyne vedľajšiemu účastníkovi konania na strane žalovanej – Spolkovej republike Nemecko – v súlade s právom. Podľa názoru tohto súdu totiž zo zmluvy o leteckej preprave uzavretej medzi účastníkmi konania, v každom prípade však *per analogiam* z § 1004 ods. 1 druhej vety 2 Bürgerliches Gesetzbuch (Občiansky zákonník, ďalej len „BGB“) a § 823 BGB, vyplýva povinnosť žalovanej neposkytovať ďalej osobné údaje bez dostatočného zákonného základu, lebo by to predstavovalo porušenie všeobecného práva žalobkyne na ochranu osobnosti v podobe práva na sebaurčenie v informačnej oblasti. Žalobkyňa by naopak musela strpieť toto ďalšie poskytovanie, ak by FlugDaG predstavoval dostatočný zákonný základ. To však vyžaduje, aby základ tohto zákona, ktorým je smernica (EÚ) 2016/681, bol v súlade s právom Únie, najmä s Chartou základných práv a osobitne s jej článkami 7 a 8 Charty. Ak táto smernica odporuje právu Únie, jej prebratie do vnútroštátneho práva prostredníctvom FlugDaG je tiež protiprávne a tento zákon vo vzťahu medzi účastníkmi konania nemôže odôvodniť prenos údajov PNR týkajúcich sa žalobkyne zo žalovanej na vedľajšieho účastníka konania.

III.

Existujú pochybnosti o zlučiteľnosti smernice PNR s článkami 7 a 8 Charty:

Článok 7 Charty chráni súkromný život. Článok 8 Charty chráni osobné údaje. Tieto osobné údaje sú chránené v súvislosti so súkromným životom. Smernica PNR sa vzťahuje na také údaje. Upravuje zhromažďovanie, uchovávanie

a spracúvanie osobných údajov v záznamoch PNR. Smernica sa teda dotýka článkov 7 a 8 Charty.

Článok 8 ods. 2 Charty umožňuje spracovanie osobných údajov na určené účely na základe súhlasu dotknutej osoby, ako aj vtedy, keď existuje iný oprávnený zákonný základ. Jedným z cieľov všeobecného záujmu je zabezpečenie verejnej bezpečnosti. Tento cieľ odôvodňuje rozsiahle zásahy do oblasti ochrany, ktorú poskytujú články 7 a 8 Charty. Smernica PNR sleduje také ciele. Tieto ciele slúžia na prevenciu, odhaľovanie, vyšetrowanie a stíhanie teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti. Zásahy, ktoré slúžia na dosiahnutie týchto cieľov, však musia byť primerané. Obmedzenia ochrany osobných údajov nesmú ísť nad rámec toho, čo je prísne nevyhnutné. Na tento účel je potrebné, aby smernica stanovovala jasné a presné pravidlá týkajúce sa dosahu a uplatňovania opatrení, ktoré sú v nej upravené.

Z toho vyplýva päť otázok:

1.

Na základe opísaných požiadaviek na smernicu PNR musia byť údaje PNR, ktoré sa majú zhromažďovať a prenášať, jasne a presne vymedzené, lebo inak nie sú dostatočne určité. Podľa bodov 8 a 12 prílohy I smernice PNR patria k relevantným údajom okrem iného informácie o častých cestujúcich, ako aj všeobecné poznámky. Nie je jasné, čo sa rozumie pod informáciami o častých cestujúcich. Môže to byť len oznámenie o účasti na bonusových programoch pre častých cestujúcich, alebo aj konkrétne informácie o letoch a rezerváciách osoby, ktorá sa zúčastňuje na takom programe. V prípade všeobecných poznámok treba vyplniť prázdne textové pole. Zo smernice nevyplýva, čo presne sa tu môže, resp. má uviesť. Druh a rozsah informácií, ktoré možno uviesť na tomto mieste, nie sú definitívne vymedzené, pričom nie je stanovené nijaké obmedzenie. Preto vzniká otázka uvedená v bode 1, či je smernica so zreteľom na údaje PNR, ktoré sa majú prenášať, s prihliadnutím na články 7 a 8 Charty dostatočne určitá.

2.

Okrem toho musí byť smernica podľa opísaných požiadaviek primeraná, pokiaľ ide o rozsah jej pôsobnosti. Smernica nerozlišuje medzi druhmi letov, v súvislosti s ktorými sa majú prenášať údaje PNR. Vztahuje sa na všetky medzinárodné lety, bez ohľadu na krajinu pôvodu alebo cieľovú krajinu alebo konkrétny alebo zvýšený stav ohrozenia v určitej krajine. Tento rozsah pôsobnosti možno na

základe splnomocňovacieho ustanovenia rozšíriť aj na územie v rámci EÚ. So zreteľom na údaje sa tiež nerozlišuje, pokiaľ ide o ciele sledované smernicou – boj proti terorizmu a závažným trestným činom –, napríklad z hľadiska nebezpečnosti alebo podozrivosti osôb, na ktoré sa vzťahuje smernica. Existujú pochybnosti, či smernica ešte spĺňa požiadavku, aby sa údaje uchovávali podľa objektívnych kritérií, ktoré objasňujú súvislosť medzi uchovávanými osobnými údajmi a sledovanými cieľmi.

Táto otázka týkajúca sa primeranosti je ďalej rozvinutá v nadväzujúcej otázke, do akej miery existujú dostatočné procesnoprávne, resp. hmotnoprávne pravidlá týkajúce sa ďalšieho využívania údajov PNR. Podľa článku 6 ods. 3 smernice sa majú prenesené údaje PNR automaticky porovnať s existujúcimi databázami a modelmi. Nie je bližšie stanovené, za akých právnych podmienok sa má toto porovnanie vykonať. V rámci primeranosti treba v tejto súvislosti zohľadniť aj vzťah medzi účelom a prostriedkom. Účel je bližšie objasnený v prílohe II smernice. Spracúvanie údajov na všetky uvedené účely je však stanovené rovnako, pričom sa nerozlišuje podľa toho, do akej miery porovnanie údajov skutočne prispieva k odhaľovaniu alebo prevencii jednotlivých vymenovaných trestných činov.

Preto vzniká otázka uvedená v bode 2, či smernica so zreteľom na jej rozsah pôsobnosti s prihliadnutím na články 7 a 8 Charty stanovuje dostatočné vecné rozlišovanie pri zaznamenávaní a prenose údajov PNR so zreteľom na druh letov a stav ohrozenia v určitej krajine, ako aj so zreteľom na porovnanie s databázami a modelmi.

3.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že zásah nesmie ísť nad rámec toho, čo je prísne nevyhnutné. Podľa článku 12 smernice PNR sa údaje PNR uchovávajú päť rokov po ich prenose, pričom po šiestich mesiacoch dochádza k depersonalizácii údajov, ktorú možno za ďalších podmienok zrušiť. Nedochoádza k rozlišovaniu so zreteľom na konkrétne indície týkajúce sa určitej osoby podľa toho, či táto osoba je alebo nie je nebezpečná. Najmä sa tiež uchovávajú údaje PNR týkajúce sa osôb, ktoré už vycestovali, a nie sú podozrivé, pričom nie je zřejmá súvislosť s cieľmi, ktoré sleduje smernica. Vzniká preto otázka, či doba uchovávania nejde nad rámec toho, čo je prísne nevyhnutné. Z toho vyplýva otázka uvedená v bode 3, či je paušálna a jednotne stanovená doba uchovávania všetkých údajov PNR zlučiteľná s článkami 7 a 8 Charty.

4.

6

Zásah do oblasti ochrany osobných údajov musí byť nielen odôvodnený, ale tiež sa vyžaduje, aby sa jeho zákonnosť dala z právneho hľadiska preskúmať. Vzniká otázka, či, a ak áno, do akej miery, samotná smernica stanovuje takú procesnoprávnu ochranu zo strany nezávislých kontrolných orgánov. Smernica v článku 12 ods. 3 stanovuje, že na zrušenie depersonalizácie je potrebný súhlas justičného orgánu alebo iného vnútroštátneho orgánu. Procesnoprávne zaistenie tohto zásahu by si však vzhľadom na články 7 a 8 Charty mohlo vyžadovať podrobnejšie preskúmanie zo strany správnych orgánov alebo súdov, a to aj pred prenosom, uchovávaním a využívaním údajov. Z toho vyplýva otázka uvedená v bode 4, či smernica s prihliadnutím na články 7 a 8 Charty stanovuje dostatočnú procesnoprávnu ochranu cestujúcich so zreteľom na využívanie uchovávaných údajov PNR.

5.

Požiadavka, aby obmedzenia ochrany osobných údajov nešli nad rámec toho, čo je prísne nevyhnutné, sa napokon týka vzťahu s tretími krajinami, ktorým sa údaje PNR ďalej poskytujú. Na to, aby bola úroveň ochrany platná v rámci EÚ dodržaná aj pri takom ďalšom poskytovaní, môžu byť potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí jej dodržanie. V príslušnom článku 11 smernice také opatrenia nie sú uvedené. Z toho vyplýva piata a posledná otázka, či smernica s prihliadnutím na články 7 a 8 Charty pri ďalšom poskytovaní údajov PNR orgánom tretích krajín dostatočne zaručuje úroveň ochrany európskych základných práv zo strany tretích krajín.

[omissis]